

naléhavě doporučil operaci, ale i tu nejde o vědomě nesprávnou diagnosu nebo posudek (§ 1295, odst. 2 obč. zák.). O ustanovení § 1300 obč. zák. se nemůže žalobce opřít, poněvadž žalovaný vůbec s ním nejednal jako ošetřující lékař, nedal mu radu za odměnu. Nebylo pak ani tvrzeno, že vědomě dal radu škodlivou. Jestliže bylo rozhodnutí okresní nemocenské pojišťovny nesprávné následkem postupu žalovaného, poskytoval mu zákon čís. 221/24 Sb. z. a n. prostředky k obraně.

Čís. 15563.

Rozhodnutí pojišťovny o přístupu k Svazu pojišťoven podléhá schválení zemského úřadu politického; předpisy čís. nař. čís. 238/14 a 239/14 ř. z. nebyly v tomto směru derogovány předpisem § 6 čís. nař. čís. 6/17 ř. z.

Schválení zemského politického úřadu, týkající se přístupu pojišťovny k Svazu pojišťoven, případně rozhodnutí ministra soc. péče podle posl. odst. čl. XIX. zák. čís. 268/19 Sb. z. a n. nemůže býti nahrazeno ani jiným aktem příslušného nebo i nadřízeného úřadu, v němž by bylo lze spatřovati schválení (příkázání) mlčky, ani skutečným výkonem práv a povinností vyplývajících z členství Svazu pojišťoven.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1936, Rv I 2641/34.)

Správní komise žalující okresní nemocenské pojišťovny oznámila žalované Jednotě nemocenských pojišťovacích ústavů, že vypovídá členství a vystupuje ze svazu. Na to žalovala žalovaná žalobkyní u rozhodčího soudu Jednoty pojišťovacích ústavů na zjištění neplatnosti této výpovědi svazového poměru a na zaplacení příspěvků za léta 1925 až 1927. Rozhodčí soud vyhověl žalobě výrokem, o jehož neplatnost jest nyní žalováno proto, že nebylo žádné rozhodčí smlouvy po případě že rozhodčí smlouva byla neplatná, že rozhodčí soud překročil hranice svého úkolu a že rozhodčí výrok jest v rozporu s předpisy donucovacího práva. V prvním směru uvedla žalující, že individuální rozhodčí smlouva nebyla mezi stranami uzavřena. Rozhodčí soud byl svolán žalovanou podle § 25 jejích stanov. Tyto stanovy se vztahují jen na členy žalované, žalující však nikdy nebyla členkou žalované, poněvadž její usnesení ze dne 23. května 1917 o tom, že přistoupí k svazu, nebylo učiněno předepsanou dvoutřetinovou většinou a nedostalo se mu také potřebného schválení zemského úřadu politického jako úřadu dohlédacího, jež nemohlo býti nahrazeno konkludentními činy, obzvlášť ne tím, že žalující byla vedena ve statistikách v ministerstvu sociální péče. Prvý soud žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Prvý soud správně dovodil, že rozhodnutí o přístupu k žalovanému svazu, které by podle § 4 stanov žalované příslušelo valné hromadě žalující pojišťovny, připadlo podle § 1 čís. nař. ze dne 6. září 1914

čís. 238 ř. z. po případě podle § 1 zák. z 30. prosince 1917 čís. 524 ř. z. v době mimořádných poměrů vyvolaných válkou představenstvu žalující pokladny. Rovněž správně poukázal k tomu, že podle § 1 nař. min. vnitra ze 7. září 1914 čís. 239 ř. z. jest k platnosti takového usnesení potřebí schválení zemského politického úřadu. Schválení takové nebylo výslovně uděleno. Názor prvního soudu, že tento nedostatek výslovného schválení byl nahrazen konkludentním jednáním, jest právně mylný. Ani citovaným nařízením ministerstva vnitra, ani jinými normami zákonnými nelze tento názor prvního soudu odůvodnit. Schválení úřední, jak ho vyžaduje § 1 cit. nař., jest akt správního úřadu, pro který platí zvláštní předpisy, dle nichž vyžaduje se určité formy a jest schválení mlčky dané přípustné jen v určitých případech zákonem stanovených. Na úřední emanace nelze použití ustanovení § 863 obč. zák. ani tehda, jestliže úřad jest stranou dle občanského práva, tím méně jestliže jde o výhradně správní akt. Tomuto názoru svědčí judikatura nejvyššího soudu, zejména rozh. čís. 7247, 9833, 10097 Sb. n. s. Jest také poukázati na to, že nebyl to zemský politický úřad, nýbrž ministerstvo sociální péče, jež ve svých statistikách vede žalující jako člena žalované; proto nelze v tomto jednání spatřovati konkludentní čin zemského úřadu politického, který dle § 1 cit. nař. jest povolán k schválení usnesení, o které šlo. Žalovaná se dále dovolává zákona ze dne 15. května 1919 čís. 268 Sb. z. a n., podle něhož jsou nemocenské pokladny povinny býti členy některého svazu. Avšak dle téhož zákona má rozhodnouti valná hromada, ke kterému svazu se pokladna má přihlásiti, a když se tak v 6 měsících nestane, určí ministr sociální péče svaz, jehož členem se má pokladna státi. V tomto směru však strany procesní nepřednesly nic, a z pouhé normy zákonné nelze vyvozovati, že žalující pokladna se stala členem žalovaného svazu; vždyť dle zákona se mohla státi členem také jiného svazu a že by byl určen svaz žalovaný buď valnou hromadou žalující nebo ministrem sociální péče, to ani tvrzeno nebylo. Také v tomto případě nutno vyžadovati výslovného rozhodnutí ministrova, a v pouhé okolnosti, že ministerstvo (nikoliv ministr) sociální péče vede ve svých statistikách pokladnu jako člena žalované jednoty, nelze spatřovati žádané rozhodnutí ministra sociální péče. Ze všech těchto důvodů jest uznati, že usnesení ze dne 23. května 1914 postrádá schválení politického úřadu zemského a proto není platné. V důsledku toho nestala se žalující pokladna členem žalovaného svazu, takže stanovy tohoto svazu neplatí pro žalující pokladnu, nejde tu o žádný poměr svazový a nemůže býti příslušným rozhodčí soud dle § 25 stanov žalované. Tím jest dán předpoklad § 595 čís. 1 c. ř. s. a rozhodčí výrok sluší uznati za bezúčinný.

N e j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l d o v o l á n í.

D ů v o d y:

Odvolací soud nepoužil mylně ustanovení čl. XIX zákona čís. 268/19 Sb. z. a n. zaujímaje stanovisko, že se vyžaduje výslovného rozhodnutí ministra sociální péče o určení svazu, jehož členem má se pokladna státi,

nerozhodla-li valná hromada o přístupu k svazu. Toto stanovisko není v rozporu se zněním zákona, jak se dovolatelka mylně domnívá. Citované ustanovení třeba správně vykládati tak, že ministr sociální péče — je-li dána podmínka tam určená — rozhodne z úřední povinnosti, a odvolací soud ani nevycházel z opačného stanoviska. Slova »nutno vyžadovati výslovné rozhodnutí ministrovo« v rozsudku odvolacího soudu znamenají, že k tomu, aby byla žalobkyně po zákonu členem svazu, i v tomto případě je zapotřebí výslovného rozhodnutí ministra sociální péče. Právní vývody dovolatelky, že je nesprávné rozlišovati mezi »ministrem« a »ministerstvem«, pro řešení sporné právní otázky nemají rozhodujícího významu. Ze správnosti právního stanoviska, že je zapotřebí výslovného rozhodnutí ministra sociální péče o přikázání pokladny k některému svazu, plyne, že jest nerozhodným, pokládá-li se vedení statistických seznamů za úkon ministra nebo ministerstva. Nelze přisvědčiti právním vývodům dovolatelky, že rozhodnutí o přístupu k svazu ze dne 23. května 1917 nepodléhalo schválení zemského politického úřadu. Sama skutečnost, že žalující strana byla jednou ze zakladatelek žalovaného svazu, nenahrazuje schválení a ve faktickém výkonu členství nelze spatřovati okolnost relevantní pro posouzení platnosti rozhodnutí žalující strany o přístupu k žalovanému svazu. Je-li toto rozhodnutí pro chybějící náležitost správního aktu schválení neplatné, nemůže býti tato neplatnost zhojena tím, že si zájemníci nepovšimli neplatnosti a jednali nehledíce na onen nedostatek. Dovolává-li se žalovaná strana toho, že schválení stanov žalovaného svazu obsahuje implicitě i schválení rozhodnutí o přístupu, dlužno zdůrazniti, že o stanovách žalovaného svazu mohlo býti vyneseno platné usnesení i bez přístupu žalující pokladny, tedy ani o schválení implicitě nemůže býti řeči, nehledě k tomu, že jen výslovné schválení může býti uznáno za platné. Mýlí se žalovaná jako dovolatelka, zastávajíc v dovolání právní stanovisko, že cís. nařízením ze dne 4. ledna 1917 čís. 6 ř. z. — a to podle ustanovení 2. odst. VIII čl. tohoto nařízení — pozbyly účinnosti předpisy cís. nař. ze dne 6. září 1914 čís. 238 ř. z. a nař. min. vnitra ze dne 7. září 1914 č. 239 ř. z. a že proto schválení rozhodnutí žalující pokladny o přístupu k svazu nepodléhalo schválení zemského politického úřadu. Podle citovaného odstavce cís. nař. 6/17 ř. z. pozbyly účinnosti jen předpisy, jež jsou v rozporu s ustanovením tohoto nařízení, tento rozpor však nejenže není dán, ale ustanovení těchto nařízení se navzájem doplňují. Čl. IV cís. nař. čís. 6/17 ř. z. v prvním odstavci předpisuje, že k rozhodnutí o přístupu k svazu resp. o sloučení ve svaz jest zapotřebí rozhodnutí valné hromady nemocenské pokladny; nařízení čís. 238 a 239/14 ř. z. však stanoví podmínky, za nichž lze nahraditi rozhodnutí valné hromady nemocenských pokladen po dobu mimořádných poměrů vyvolaných válečným stavem rozhodnutím představenstva. Schválení zemským politickým úřadem bylo tedy náležitostí platnosti rozhodnutí žalující nemocenské pokladny o přístupu k žalovanému svazu, vždyť jde o rozhodnutí představenstva, jak již bylo dovedeno. Byl-li by však správný právní názor žalované, nedala by se ovšem z toho dovoditi platnost onoho rozhodnutí, vždyť podle čl. VIII cís. nař. 6/17 ř. z. je zapo-

třebí rozhodnutí valné hromady a nestačí rozhodnutí představenstva. Žalovaná správně cituje sice předpis čl. XIX zák. ze dne 15. května 1919 čís. 268 Sb. z. a n., podle kterého jsou nemocenské pokladny povinny býti členy některého svazu nemocenských pokladen, mylně dovozuje však, že odvolací soud — nevycházeje k tohoto textu zákonného ustanovení — zastával názor, že na základě tohoto předpisu bylo nutné nové rozhodnutí o přístupu k svazu. Odvolací soud — jak z rozsudečných důvodů najevo vychází — měl na zřeteli tento text zákona. Nelze však správnost stanoviska žalované odůvodniti ani tímto předpisem. Nového rozhodnutí pokladny o přístupu resp. rozhodnutí ministerstva sociální péče podle poslední věty XIX článku nebylo zapotřebí, byla-li pokladna již členem některého svazu na základě platného usnesení o přístupu, není však tímto zákonným ustanovením zhojena neplatnost dřívějšího usnesení pokladny o přístupu, třebaž byla členská práva a povinnosti na základě neplatného usnesení o přístupu v době účinnosti tohoto zákona vykonávána. Nenahrazovalo by platné usnesení o přístupu a tím méně mohlo by působiti ex tunc, kdyby zemský úřad později, v roce 1926, vyslovil opačný právní názor. Z těchto důvodů jest správný právní názor odvolacího soudu, že usnesení žalující nemocenské pokladny o přístupu k žalovanému svazu je neplatné pro nedostatek schválení zemským politickým úřadem, byvši usneseno představenstvem pokladny. Skutečné vykonání práv a povinností člena svazu po jistou dobu před účinností a po účinnosti zákona čís. 268/19 Sb. z. a n., nedostatek rozhodnutí ministra sociální péče ve smyslu ustanovení poslední věty čl. XIX tohoto zákona, domnělé schválení, dané prý implicitě schválením stanov žalovaného svazu a vedením žalující pokladny ve statistických ministerstva sociální péče jako člena žalovaného svazu, nemůže platně nahraditi předepsané schválení zemským politickým úřadem resp. rozhodnutí ministra sociální péče. Udělení tohoto schválení resp. rozhodnutí ministra sociální péče je formálním správním aktem, vyvěrajícím z výsostního práva státu, vykonaného úřadem k schválení resp. k rozhodnutí podle zákona povolaným. Vyžaduje proto formální rozhodnutí tohoto úřadu, týkající se výslovně onoho usnesení, jež podléhá schválení resp. přikázání pokladny k některému svazu, a nemůže býti nahrazeno jiným aktem ani příslušného, ani jiného — třebaž nadřízeného — úřadu, v němž by se mohlo spatřovati udělení schválení mlčky aneb implicitě resp. přikázání ke stavu, ani vykonáváním práv a povinností na základě neschváleného usnesení s vědomím příslušných úřadů. Ustanovení § 863 obč. zák. tu vůbec nepadá na váhu, protože formální náležitosti správního aktu, týkající se výsostní moci státu, nelze posuzovati podle pravidel občanského práva, ale jen podle pravidel a právních zásad veřejného práva, nehledíc k tomu, že ono ustanovení ani nechtělo upravití projev vůle úřadu jako výkonného orgánu státu. V nedostatku právní účinnosti přístupu žalující nemocenské pokladny k žalovanému svazu není dán právní podklad k použití stanov žalovaného svazu a tím ani k tomu, aby ustanovení § 25 stanov bylo uznáno za smlouvu o rozsudím mezi spornými stranami.